olla leiwa jätku ja wesi olla pikka piima jätku"; aga wesi olnud sel aeal, oli ta kas Kasari jõest, wõi Karja kaewust toodud, laste pesemiseks niisama märg: kui ta täna pääw weel on.

Kui wäike Tüdimatta juba kaunis jõmsikaks oli kaswanud, siis wõttis tale kord üle-õue kambris isa-wenna waderi poea aabitse raamat peusse, ta silmas natukese aega seda ja ütles siis: „A, B hakka pähä, sest kes ei mõista lugeda, see saada lugeda," — lippas siis ema juure ja palus, et ta teda raamatule õpetaks.

Ema lubas ta soowimise täita ja kui ta teisel pääwal woki ette kehrama istus, siis wõttis poea pahemale käele oma : kõrwa ja hakkasid tähti õppima. Pea mõistis ta kõik tähed ja nüüd wõeti weerimine ette, mis ka õige ruttu edasi läks, nõnda et ema kordagi pruukind ähwardada ja öölda: „Pois, kui sa jõuluks aabitsad selgeks ei sa, siis saad jõulusauba õhta sea lauta pandud." Ei, waid wäike Tüdimatta näitas juba omas esimeses õppimises et ta tõeste tüdimatta oli ja kui kirikiand talwe külasse lapsi loetama tuli, siis läks ka wähe Tüdimatta ta ette lugema ning õppetaja kiitis ta lugemist, tegi ta'le pai ja kinkis ta'le „Karjalaste raamatu".

See kingitud raamat nagu tähendas ta elu ette, sest hädaste olid wasila pääwal sea jalad söödud

ja lina ling lastud, seal hakkasid ta wanemate sõrmed nende peatoiduse põhja puutuma. Teistel aastail oli neil ometi ikka nõupalju olnud, et käest suhu saanud ja omaga endid mõttale aidanud, aga see aasta tuli neile tõeste penike peusse, nõnda, et ei teadnud, mis pidid tegema. Oraste peale naad ei wõinud wõtta; sest neid neil põlnud olemasti; magasist sel aeal wabatikkudele ei auttud ja keski peremees ei wõtnud oma käe peale ka mitte, ühe sõnaga: ei jäänud muud nõu üle, kui et wäike Tüdimatta pidi kustile karjatseks minema, ja wanemad arwasid, et mida warem, seda parem.

Ta ema kuulas ta'le naabri külasse ühe jõuka peremehe juure karjatse koha ja nõnda sai siis wäike Tüdamatta wõera leiwa otsa. Ta esimesed pääwad wõera orjuses olid kaunis rasked, sest weised ei käinud weel wäljas ja nõuld oli ta igaühele, kellel aga majas iganes suu põigiti nina al oli, käskijaks.

Onneks ei kuurind see wäga kaua, sest wiimaks jõudis ka karjalaskma pääw ja wäike Tüdimatta läks sel pääwal ka esimest korda karjaga wälja. Ilm oli ilus, päike paistis ja taewas sinas kenaste. Nüüd tehti tõtet, küpsetati tuhlid ja ma ütlen niisugune karjatse küpse kartul, kui ta weel karbi kaane soolwee sisse tipitakse, mekib paremine, kui kuskilt kuninglikust kõsgist kuulsa kota kopitud koot.